

Щодо аналізу, вивчення ринку захищених носіїв та їх технічних характеристик

У зв'язку з набранням чинності закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України що до вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності», далі Закон-1666, Нотаріальна палата України, вживає заходів щодо уникнення збоїв в роботі нотаріусів щодо реєстрації речових прав, та стабільної роботи реєстрів Міністерства юстиції. Завчасно, ще до набрання чинності Закону були направлені запити до НАІС та Держкомзв'язку, щодо визначення критеріїв захищеного носія (не плутати з ключем) який ми повинні використовувати при вході до Державних реєстрів (інформація на офіційному сайті НПУ).

Наказом МЮ № 3086/5 від 31.10.2016 року визначено строк для впровадження захищеного носія до 31.03.2017 року. Ключі які використовують державні реєстратори, та нотаріуси відповідають чинному законодавству (ключі ДФС, НАІС та інших виробників з двоступеневим ступенем захисту), законом встановлено лише вимоги до носія інформації (флешка. Диск, тощо). На даному етапі НАІС пропонує нотаріусам придбати лише захищені носії «Кристал» або «Алмаз», одночасно пропонуючи підписати додаткову угоду щодо використання постійної «IP» адреси, відключення можливості функції реєстрації в програмній оболонці ДРРП, залишивши там лише можливість для "пошуків".

Комісія НПУ з питань запобігання та протидії кіберзлочинності проаналізувала ситуацію, наявні пропозиції, та повідомляє наступне:

1. Позитивне у використанні захищених ключів, що пропонуються НАІС:

- скопіювати ключ не можна на будь-який інший носій;
- зловмисник може заволодіти вашим ключом ЕЦП, виключно фізично, тобто викравши захищений носій (ЕЦП ключ, що не міститься в захищеному носії можна поширювати вільно, копіювати, надсилати поштою тощо);
- У "звичайних" ЕЦП ключах не було ліміту на кількість неправильно введених паролів, при використанні захищеного носія у вас буде така функція;
- Виключено випадкове видалення, форматування захищеного носія звичайними способами.

2. Окремі особливості щодо використання захищених ключів, які пропонуються НАІС:

- пропонується лише два безпечних носії.

З метою зменшення значних витрат реєстратора та громадян України Комісія продовжує вивчати варіанти можливого розширення переліку сертифікованих захищених ключів;

- діючим законодавством не передбачено обов'язковість користувача Єдиних та Державних реєстрів мати прив'язку лише до одного ПК та/або IP-адреси, впровадження в роботу цих вимог НАІС. Впровадження в роботу цих вимог повністю блокує і позбавляє можливість конституційного права громадянина

України отримати вчинення нотаріальних дій на виїзді, звертайте на це увагу при погодженні тексту цього договору;

- у разі поломки ПК Вас очікує трата значної кількості часу на усунення неполадок, крім часу на ремонт мереж інтернету та/або ПК, Ви витратите час, і це можливо не один день, на переустановку реєстрів та виклик Інженера НАІС;

- відсутня цілодобова гаряча лінія і можливість в телефонному режимі переключити вас на іншого провайдера або мобільного оператора (змінити прив'язку);

3. Звертаємо вашу увагу, що на час підготовки цього роз'яснення захищений носій підходить лише для UB, доступ до ДРРП залишається «відкритим», тобто можна увійти за звичайним ключем ЕЦП.

Є логічним захист UB, лише за наявності комплексного захисту усіх реєстрів, інакше не відключено доступ через програму ДРРП, (через нестабільну роботу UB такий доступ залишається).

В разі появи нової інформації, та відповідей НАІС та Держкомзв'язку на запити НПУ будемо разом їх аналізувати та напрацьовувати відповідні рекомендації.

**Голова Комісії Нотаріальної палати України
з питань запобігання та протидії кіберзлочинності**

Н.М. Козасва

17.11.2016 року